

Toelichting Fiscale rechten en plichten

Sectie 2 - Proceskostenvergoeding

A. Algemeen

Aan het indienen van een bezwaar of het instellen van beroep, kunnen **kosten** zijn verbonden. Onder **voorwaarden** (A 5110) kunnen deze kosten door de Belastingdienst worden vergoed ([art. 7:15 Awb](#) en [art. 7:28 Awb](#)). Het gaat niet om een volledige schadevergoeding, maar om een forfaitaire tegemoetkoming in de kosten van de procedure ([BPB](#)). De vergoeding wordt onder meer bepaald door aan de verrichte proceshandelingen **punten** toe te kennen en die punten te vermenigvuldigen met de **waarde** per punt en met de toepasselijke **wegingsfactoren**.

B. Voorwaarden

De **kosten** die de belanghebbende in verband met de behandeling van het bezwaar of het beroep redelijkerwijs heeft moeten maken, worden door het bestuursorgaan uitsluitend vergoed onder de hiernavolgende **voorwaarden**.

1. De vergoeding kan alleen betrekking hebben op kosten van **door een derdeberoepsmatig** verleende rechtsbijstand, of andere genoemde kosten ([art. 1 BPB](#)).
2. De kosten moeten **redelijkerwijs noodzakelijk** zijn ([art. 8:75 Awb/kst-27024-16](#)).
3. Het omstreden besluit moet geheel of gedeeltelijk worden **herroepen** ([art. 7:15 lid 2 Awb/art. 7:28 lid 2 Awb](#)).
4. De herroeping moet plaatsvinden door aan het bestuursorgaan te wijten **onrechtmatigheid** ([art. 7:15 Awb/art. 7:28 lid 2 Awb](#)).
5. Belanghebbende moet het verzoek **indienenvoordat** het bestuurs- of beroepsorgaan op het bezwaar heeft beslist ([art. 7:15 lid 3 Awb/art. 7:28 lid 2 Awb](#)).

Vergoeding

Een veroordeling in de kosten ([art. 8:75 Awb](#)) onderscheidenlijk een vergoeding van de kosten ([art. 7:15 lid 2 Awb/art. 7:28 lid 2 Awb](#)) kan uitsluitend betrekking hebben op:

- kosten van door een derde **beroepsmatig verleende rechtsbijstand**;
- kosten van een **getuige, deskundige of tolk** die door een partij of een belanghebbende is meegebracht of opgeroepen, dan wel van een deskundige die aan een partij verslag heeft uitgebracht;
- **reis- en verblijfkosten** van een partij of een belanghebbende;
- **verletkosten** van een partij of een belanghebbende;
- kosten van **uittreksels** uit de openbare registers, **telegrammen**, internationale **telexen**, internationale **telefaxen** en internationale **telefoongesprekken**; en
- kosten van het **als gemachtigde optreden** van een arts in zaken waarin enig wettelijk voorschrift verplicht tot tussenkomst van een gemachtigde die arts is.

Redelijkerwijs noodzakelijk

Omdat de belastingplichtige vaak **geen juridische achtergrond** heeft, wordt in belastingzaken al snel aangenomen dat het redelijk was om beroepsmatige hulp in te schakelen ([ECLI:NL:HR:2010:BL8875](#)).

Derde

Een familiërelatie staat er niet aan in de weg dat de bijstandsverlener als derde wordt aangemerkt ([ECLI:NL:HR:2012:BY0531](#)).

Beroepsmatig

Als de rechtsbijstand wordt verleend door een persoon die behoort tot het huishouden van de belanghebbende, wordt meestal aangenomen dat deze **niet** op zakelijke basis is verleend en kan daarom niet gelden als beroepsmatig ([ECLI:NL:HR:2012:BY0531](#)).

Kosten

Een vergoeding van kosten vindt **alleen** plaats als er kan worden aangenomen dat er voor de belanghebbende ook kosten waren verbonden aan de verleende bijstand ([ECLI:NL:HR:2008:BD0464](#)). Het bestuursorgaan moet het tegendeel stellen en in geval van betwisting aannemelijk maken.

Opmerkingen

- a. Het is niet vereist dat er ten tijde van de uitspraak al een declaratie is opgemaakt of dat de kosten ten tijde van de uitspraak al **zijn voldaan** ([ECLI:NL:HR:2012:BY0531](#)).
- b. Ook bij rechtsbijstand die wordt verleend op basis van **no cure, no pay** zijn er kosten verbonden aan de verleende rechtsbijstand die voor vergoeding in aanmerking komen ([ECLI:NL:HR:2011:BT6841](#)).

Herroeping

Hiervan is sprake als de aanslag of beschikking wordt **vernietigd of verminderd**. Als de inspecteur de aanslag ambtshalve vermindert en de belastingplichtige als gevolg hiervan zijn bezwaar intrekt, **vervalt** het recht op kostenvergoeding. Er wordt dan geen uitspraak op bezwaar gedaan (A 2310).

Onrechtmatigheid

Als een belanghebbende geheel of gedeeltelijk in het **gelijk** wordt gesteld, geldt als regel dat de door hem in beroep gemaakte kosten voor vergoeding in aanmerking komen. Ook als de noodzaak tot het instellen van beroep mede voortvloeide uit de **handelwijze** van de belanghebbende, kan het bestuursorgaan onrechtmatigheid verweten worden ([ECLI:NL:HR:2006:AX0985](#)).

Verzoek

Om recht te hebben op een onkostenvergoeding moet belanghebbende een verzoek indienen. Het verzoek moet gedaan worden **voordat** het bestuursorgaan op het bezwaar heeft beslist. Dit kan in het bezwaarschrift, maar ook daarna tijdens de hoorzitting. De beslissing omtrent de vergoeding wordt gedaan bij de beslissing op het bezwaar ([art. 7:15 lid 3 Awb](#)).

C. Bedrag

1. Rechtsbijstand

Bij het bepalen van het bedrag van de kostenvergoeding zijn de werkelijk gemaakte kosten **niet van belang**. Het bedrag van de kosten van door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand wordt vastgesteld door aan de verrichte proceshandelingen punten toe te kennen ([bijlage BPB](#)). Die punten worden vermenigvuldigd met de waarde per punt (A 5280) en met de toepasselijke wegingsfactoren (A 5290).

Voorbeeld

Belastingadviseur A maakt bezwaar namens cliënt B. Aan een bezwaarschrift wordt bij Besluit proceskosten bestuursrecht 1 punt toegekend. Dit punt wordt vermenigvuldigd met het tarief, dat voor bezwaar in belastingzaken vastgesteld is op € 310 (2024). Afhankelijk van het gewicht van de zaak wordt de uitkomst nog eens vermenigvuldigd met een factor 0,25 (zeer licht), 0,5 (licht), 1 (gemiddeld), 1,5 (zwaar), of 2 (zeer zwaar).

Punten

Een tabel met proceshandelingen en hun bijbehorende punten is opgenomen in de bijlage bij het Besluit proceskosten bestuursrecht ([bijlage BPB](#)).

2. Overige vergoedingen

Getuige, deskundige of tolk

Hiervoor geldt het **tarievenstelsel** ingevolge de Wet tarieven in strafzaken ([WTSZ](#)).

Reiskosten

Hiervoor geldt dat de reiskosten voor het **openbaar vervoer** voor de tweede klas integraal worden vergoed ([art. 11 lid 1d BTSZ](#)). Als reizen per openbaar vervoer niet (voldoende) mogelijk is, dan geldt er een vergoeding van € 0,28 (2024) per kilometer.

Verblijfkosten

Deze worden tot **ten hoogste** € 37,85 (2024) per dag vergoed, met inbegrip van overnachting ([art. 11 lid 1d BTSZ](#)).

Verletkosten

Dit is het **inkomen** dat iemand **misloopt** doordat hij bij de hoorzitting aanwezig moest zijn. Het tarief bedraagt, afhankelijk van de omstandigheden, tussen de € 8 en € 103 (2024) per uur ([art. 2 lid 1e BPB](#)). Zo nodig worden de verletkosten door de rechter in goede justitie vastgesteld. Meestal wordt er aansluiting gezocht bij het uurloon/uurtarief.

Opmerking

Als een zelfstandig beroepsbeoefenaar een onderzoek ter zitting bij de rechtbank moet bijwonen, dan kan hij de daarmee gemoeide tijd niet aan zijn werkzaamheden besteden. Die tijd is meer dan alleen de tijd voor het bijwonen van de zitting en de heen- en terugreis. Die extra tijd kan ook in aanmerking komen voor vergoeding als verletkosten ([ECLI:NL:HR:2022:1338](#)).

Uittreksels, telegrammen, internationale telexen, internationale telefaxen en internationale telefoongesprekken

Hiervoor wordt een **integrale vergoeding** toegekend. Deze kosten zijn in een fiscale bezwaarprocedure nauwelijks van belang ([art. 2 BPB](#)).

Portokosten, kopieerkosten, kosten van internet en binnenlandse telefoongesprekken

Deze komen **niet** voor vergoeding in aanmerking.

3. Waarde per punt

De waarde per punt is vastgesteld in de bijlage bij het Besluit proceskosten bestuursrecht ([bijlage BPB](#)).

Beroep en hoger beroep	1 punt = € 624 (2024)
Bezwaar en administratief beroep	1 punt = € 624 (2024)
Bezwaar en administratief beroep inzake belastingen of de heffing van premies	1 punt = € 310 (2024)